

छंद पुष्परचनेचा - १३

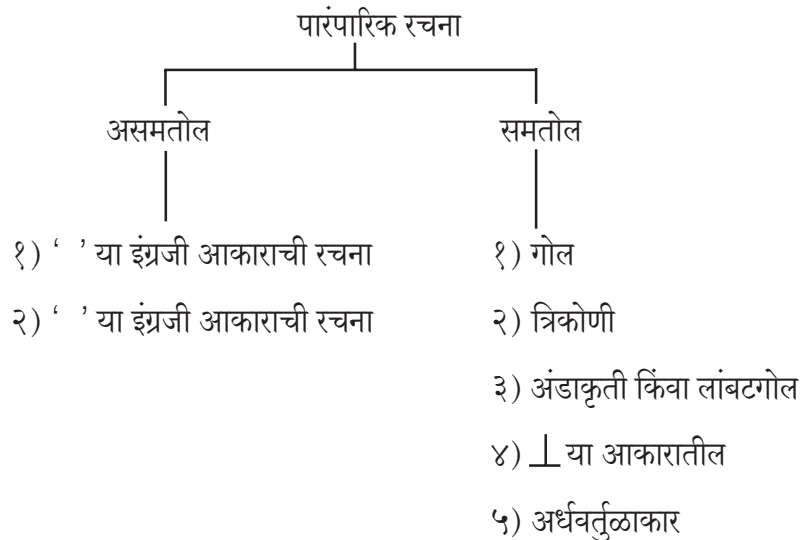
गेली वर्षभर आपण इकेनोबो इकेबाना स्कूलच्या विविध जपानी पुष्परचनांचा अभ्यास केला. या लेखापासून पाश्चात्य पुष्परचनेविषयी आपण माहिती घेणार आहोत.

पाश्चात्य पुष्परचनेमध्ये भरपूर फुला-पानांचा वापर केलेला असतो. प्रसंगानुरूप वेगवेगळ्या रंगाची फुले वापरून रचना केल्या जातात. गुलाब, डॅफोडिल्स, ट्युलीप, अँथोरियम, लीली, कार्नेशन अशी युरोप-अमेरिकेत मिळणारी फुले या रचनांमध्ये वापरली जातात. जसे जपानी रचनांमध्ये लाईन वर्क महत्वाचे आहे, तसे पाश्चिमात्य रचनांमध्ये मास इफेक्ट महत्वाचा मानला जातो. पाश्चात्य पुष्परचना करताना सुद्धा पूर्वतयारी आवश्यक असते.
(लेख २ - एप्रिल २०११)

या रचनांमध्येही पारंपारिक रचना व मुक्त रचना असे दोन प्रकार प्रामुख्याने आढळतात. पारंपारिक रचनांमध्ये समतोल व असमतोल असे दोन प्रकार आहेत.

या रचनांचे वैशिष्ट्य म्हणजे यामध्ये रचनेच्या आकाराला महत्त्व असते. पूर्ण रचनेचा आकार कसा असेल त्याप्रमाणे त्याचे अनेक वेगवेगळे प्रकार केलेले आहेत.

ह्या आकारांव्यतिरीक्त आपल्या आवडीनुसार दुसऱ्या कोणत्याही आकारात रचना करता येतात.

मुक्तरचना

जपानी पुष्परचनेप्रमाणेच इथेही पाश्चिमात्य मुक्तरचना करताना पारंपारिक रचनांमधील नियम काही प्रमाणात शिथिल केलेले आहेत. या रचना करताना वाळलेले मटेरियल किंवा सिंथेटिक मटेरियल याचा वापर केला जातो. रचनेचा तोल, रंगसंगती या गोष्टी इथेही महत्वाच्या आहेत.

वर उल्लेख केलेल्या विविध रचना प्रकारांची माहिती पुढील लेखापासून पाहू.

सौ. अरुंधती शिरीष देशपांडे
इकेनोबो इकेबाना, न्यूयॉर्क चॅप्टर
asdssd@gmail.com